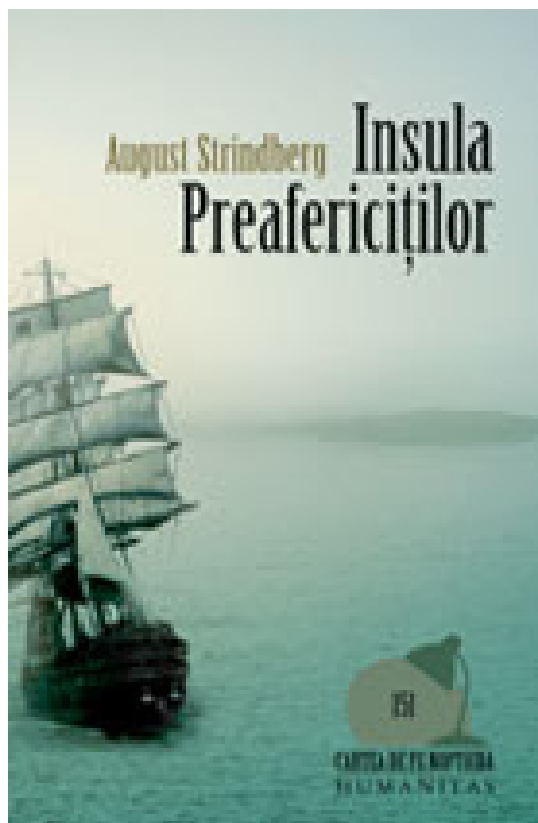

Ca să înțelegi cum a evoluat societatea umană nu trebuie neapărat să parcurgi tomuri întregi ale vreunei Istории a civilizației- e suficient să citești, într-o singură zi, *Insula preafericiților* a lui Strindberg. Cel care devenea cunoscut cu “Salonul roșu” criticând vehement mai toate aspectele lumii în care trăia -politica mânjită de interese, presa aservită, arta orgolioasă, justiția coruptă, burghezia tarată de snobism, parvenitism, ipocrizie și superficialitate-, dezvăluie în această carte mecanismele prin care o astfel de lume strâmbă se naște, se dezvoltă și se pietrifică, făcând mereu aceleași greșeli care o duc de la fericirea începutului la deznădejdea din final.

Alungați dintr-o Suedie ostilă și nedreaptă -care însă, spre batjocura tuturor, se visează leagănul civilizației, Paradisul pierdut- o mână de proscriși eșuează pe insula care le permite să-și trăiască în sfârșit viața așa cum visează oricine. Clima este călduroasă atât iarna cât și vara, roadele sunt variate și îndestulătoare iar izvoare sunt la tot pasul, așa că toate lipsurile lumii pe care au părăsit-o sunt acum date uitării: nu-i nevoie de adăpost sau haine, hrana se găsește din abundență, munca e redusă la strictul necesar. Și cum “legile sunt făcute să îndrepte lipsurile societății”, sunt abolite toate instituțiile și reglementările, rămase acum fără obiect: Biserica, legea pământurilor, cea a moștenirii, a căsătoriei și codul penal. Corpurile slăbite de trecutele privațiuni se întremează; infractorii de altădată conviețuiesc acum în pace, fiindcă nu mai există rivalități sau dispute, femeile sunt egalele bărbaților, nou-născuții sunt motiv de bucurie, nu de îngrijorare- acesta este Raiul pe Pământ. Numai că aici, fructul biblic al cunoașterii este înlocuit de un fruct al uitării, pe care cu toții -mai puțin căpetenia lor- îl înghit

pentru a se desprinde pentru totdeauna de trecutul dureros care încă-i bântuie- transformându-se astfel în primii oameni ai unei lumi noi și inocente.

Rămași însă fără această Insulă a preafericiților în urma unei erupții care o scufundă, ei o iau de la capăt într-un alt loc, unde totul este diferit: clima este mai răcoroasă, sunt fructe puține dar vânat ceva mai mult. E nevoie de haine și adăpost, iar hrana se obține cu trudă, la vânătoare sau lucrând pământul. Femeile redevin subordonate, copiii sunt din nou o pacoste. Una câte una, căpetenia reintroduce vechile legi ale căsătoriei, pământului și moștenirii. Apar conflicte între diferitele grupuri pentru resursele naturale, așa că e instituită armata regulată, alcătuită din cei fără căpătâi și care ajunge să impună taxe de protecție și să-i terorizeze pe țărani. Se diferențiază deci clasele sociale: căpetenia și anturajul său care alcătuiesc aristocrația, dimpreună cu armata, trăiesc și, mai mult, prosperă pe seama țăranimii, iar sub pătura aceasta mai sunt doar cei fără pământ-meșteșugarii. Reapare codul penal și pedeapsa cu moartea pentru nemulțumiții de noua ordine; iar când nedreptatea se adâncește și oamenii încep să prefere moartea vieții în mizerie, căpetenia introduce cu sprijinul acoliților săi o religie menită să crească frica de moarte, al cărei centru este „învățătura iadului”: netrebnicii care nu-s mulțumiți să muncească pentru alții vor arde pe veci în infern.

Inspirat de trecutul pe care doar el nu-l uitase, conducătorul, devenit între timp Rege, continuă îndoctrinarea în școală, prin cântece și ziare. Puterea se transmite descendenților, din vârful ierarhiei și până la funcționari, privilegiile permanentizându-se. Apare Academia ca instituție de proslăvire a regelui și orânduiri, totul culminând cu o lucrare, copiată după originalul scandalos din vechea țară de origine, în care insula aceasta asuprită și amărâtă este proclamată leagăn al civilizației și adevărata Insulă a preafericiților...

Fără a fi —și fără a-și propune să fie- de o mare frumusețe stilistică, această carte dezvăluie adevăruri și te pune pe gânduri la tot pasul. Îți dai seama că lumea noastră defectă nu poate fi decât rezultatul defectelor noastre ca oameni, că încă de la început purtăm în noi înșine semintele propriei nefericiri. Iar oamenii blestemați ai povestirii, prea grăbiți să uite durerea trecutului într-o societate strâmbă, confirmă din nou că cei care nu-și cunosc istoria sunt condamnați s-o repete la nesfârșit, cu toate relele și nedreptățile sale. Dar poate cea mai tulburătoare concluzie care se poate trage din această neschimbată și tristă ciclicitate este că, din păcate, trăim în cea mai bună dintre lumile posibile.

Scris de Mihai Călin

Sursa: Bookblog.ro

Editura: Humanitas

NOTA: Cartea poate fi cumparata in Sighetu Marmatiei de la Libraria LUCEAFARUL